

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A6-0245/2005

19.7.2005

VERSLAG

over het onderwijs, de hoeksteen van het proces van Lissabon
(2004/2272(INI))

Commissie cultuur en onderwijs

Rapporteur: Guy Bono

PR_INI

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	4
TOELICHTING.....	8
PROCEDURE	10

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het onderwijs, de hoeksteen van het proces van Lissabon (2004/2272(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het werkdocument van de Commissiediensten getiteld "De vorderingen op de weg naar de doelstellingen van Lissabon op het gebied van onderwijs en opleiding" (SEC(2005)0419),
 - gezien het gezamenlijk tussentijds verslag van de Raad en de Commissie over de uitvoering van het gedetailleerd werkprogramma voor de follow-up inzake de doelstellingen voor de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa ("Onderwijs en opleiding 2010") (Raad 6905/04, van 3 maart 2004)
 - gezien de conclusies van de Europese Raad van Brussel van 22 en 23 maart 2005 inzake een nieuw elan voor Lissabon-strategie,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 9 maart 2005 over de tussentijdse herziening van de strategie van Lissabon¹,
 - gezien de mededeling van de Commissie over de geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid 2005-2008 (COM(2005)0141),
 - gezien de mededeling van de Commissie getiteld "Mobilisatie van het intellect in Europa: mogelijkheden voor universiteiten om een optimale bijdrage te leveren aan de Lissabon-strategie" (COM(2005)0152),
 - gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie cultuur en onderwijs (A6-0245/2005),
- A. gezien de doelstellingen van Lissabon inzake duurzame economische groei, gebaseerd op kennis met meer en betere jobs, het creëren van werkgelegenheid, de versterking van de sociale samenhang, de uitroeiing van de armoede in de Europese Unie, de bevordering van gelijke kansen en het Europees sociaal model in het kader van de kenniseconomie en kennismaatschappij,
- B. overwegende dat een van de essentiële voorwaarden voor het verwezenlijken van de doelstellingen van Lissabon is dat coherente en omvattende nationale strategieën voor onderwijs en levenslang leren en betere vakbekwaamheid ten uitvoer worden gelegd waarbij nationale hervormingen in de Europese context worden bekeken,
- C. overwegende dat het programma "Onderwijs en vorming 2010" effectief ten uitvoer moet worden gelegd op nationaal en Europees niveau,
- D. overwegende dat er onrustwekkend grote verschillen zijn tussen de prestaties van de

¹ P6_TA-PROV(2005)0069.

onderwijssystemen in de Unie, zoals blijkt uit het door de OESO gepubliceerde rapport "Pisa 2003",

- E. overwegende dat investeren in onderwijs en opleiding van cruciaal belang is op het gebied van menselijk potentieel, alsook het verbeteren van de kwaliteit, efficiëntie en toegankelijkheid van de onderwijs- en opleidingstelsels in de Unie,
1. vraagt de lidstaten het werkprogramma "Onderwijs en opleiding 2010" ten uitvoer te leggen en ervoor te zorgen dat alle desbetreffende actoren daarbij betrokken worden;
 2. is van mening dat om de doelstellingen van Lissabon te verwezenlijken, meer nadruk moet worden gelegd op het onderwijs en dat de Unie er dringend moet voor zorgen dat de onderwijsstelsels van de lidstaten convergeren in de richting van hogere prestatienormen;
 3. is van oordeel dat de concrete maatregelen die op communautair en nationaal moeten worden genomen inzake onderwijs en opleiding in de eerste plaats toegespitst moeten zijn op doelgroepen zoals jongeren, personen op zoek naar werk en personen die een opleiding zoeken, zodat kan worden ingespeeld op de veranderende arbeidsmarkt;
 4. vraagt de Raad, de Commissie en de lidstaten met het oog op de ontwikkeling van vaardigheden die zijn aangepast aan de behoeften van de kennismaatschappij, de nodige maatregelen te treffen en hervormingen door te voeren voor het wegwerken van administratieve belemmeringen om:
 - de mobiliteit te bevorderen van studenten, stagiaires, werknemers en hun gezinnen, en vorsers, alsook de wederzijdse erkenning van diploma's,
 - te zorgen voor een universele en niet-discriminerende toegang tot onderwijs en opleiding van goede kwaliteit en een beleid voor sociale insluiting te ontwikkelen voor kansarme jongeren die door armoede zijn getroffen door hen de kans te geven vaardigheden te verwerven en toe te treden tot de arbeidsmarkt;
 5. vraagt de lidstaten adequate maatregelen te nemen om nieuwe bronnen van werkgelegenheid aan te boren in de dienstverlening aan personen en aan ondernemingen, in de sociale economie, de ruimtelijke ordening en stadsbeheer, de milieubescherming en in nieuwe industriële beroepen, alsook in traditionele beroepen met name in de ambachtelijke sector;
 6. vindt dat indien men aan iedereen zonder onderscheid de kans wil geven om levenslang te leren, er vernieuwende modellen voor arbeidsorganisatie moeten worden uitgewerkt en nieuwe vormen van kostenverdeling tussen ondernemingen, werknemers en de overheid, door in de allereerste plaats voorrang te geven aan informatie- en communicatietechnologieën (ICT) die het ook mogelijk maken binnen het familiale kader een opleiding te volgen;
 7. uit zijn goedkeuring wat betreft de relevantie van de negenentwintig indicatoren die de Commissie heeft gebruikt om de prestaties en de vorderingen van de onderwijsstelsels in Europa te evalueren en wat betreft de noodzaak om nieuwe indicatoren te ontwikkelen in de sleutelsectoren waar deze ontbreken (talen, ICT, leraren, efficiëntie van de investeringen, volwassenenonderwijs, sociale insluiting en actief burgerschap); vraagt op basis daarvan de

lidstaten om in het bijzonder adequate maatregelen te treffen met name om het grote aantal vroege schoolverlaters te verminderen aangezien deze tendens de versterking van de sociale samenhang in de Unie in de weg staat;

8. vraagt de Commissie en de lidstaten werk te maken van de oriëntatie van jongeren naar technische beroepen met veel werk- en integratiegelegenheid; vraagt in die zin dat de Unie, gevolgd door de lidstaten, een communicatiecampagne opstart om jongeren en hun ouders warm te maken voor technische beroepen, waardoor zij hun - vaak negatief - sociaal zelfbeeld kunnen opkrikken; steunt meer onderzoek, onderzoek en ontwikkeling, mobiliteit van onderzoekers en studenten via Erasmus Mundus; dringt er bij de Commissie op aan hinderpalen voor mobiliteit weg te werken en een proefproject op te zetten om een programma van het type "Erasmus" voor leerlingen uit te werken zodat leerlingen gemakkelijker toegang krijgen tot de communautaire onderwijs- en opleidingsprogramma's van de nieuwe generatie;
9. vraagt de lidstaten adequate maatregelen te treffen om de door de Raad gestelde doelstellingen te realiseren en te zorgen voor een stijging van 15% van het aantal gediplomeerden in wetenschappelijke beroepen tegen 2010, waarbij tegelijk het gebrek aan evenwicht tussen mannen en vrouwen wordt weggewerkt;
10. stimuleert de lidstaten een beleid voor onderwijs en levenslang leren te voeren dat coherent is op alle onderwijsniveaus, met inbegrip van het hoger onderwijs, en dat leidt tot sociale insluiting en dat ook aangepast is aan de sociale, demografische en economische ontwikkelingen;
11. spoort de lidstaten aan programma's op te zetten voor een systematische opleiding in het gebruik van nieuwe technologieën in alle instellingen voor onderwijs en levenslang leren;
12. vraagt de lidstaten ervoor te zorgen dat er meer leerkrachten zijn en een kwaliteitsvolle basisopleiding en voortgezette opleiding voor leraren op te zetten in het kader van een permanente beroepsopleiding om het lerarenkorps de kwalificaties en vaardigheden te geven waardoor zij in de komende decennia hun rol in de kennismaatschappij kunnen vervullen, met name door middel van pedagogische opleidingen in de nieuwe informatietechnologieën;
13. vraagt de lidstaten extra inspanningen te leveren om de doelstelling te verwezenlijken die voor de Unie cruciaal is, namelijk alle leerlingen gemiddeld twee talen, met name de talen van naburige landen, aan te leren;
14. vindt het belangrijk dat de open coördinatiemethode en de uitwisseling van goede ervaringen versterkt wordt in het gebied van onderwijs en opleiding en steunt ten volle het programma voor wederzijdse leeractiviteiten dat in 2005 door de Commissie gelanceerd is; onderstreept in dit verband de doorslaggevende rol van de Europese indicatoren om de vorderingen te meten die geboekt zijn op weg naar de doelstellingen van Lissabon op het gebied van onderwijs en opleiding;
15. vraagt de Commissie en de lidstaten dat zij hun mogelijkheden voor statistisch onderzoek op het gebied van levenslang leren versterken;
16. wijst erop dat de Unie adequate financieringswijzen moet verzekeren voor het nieuwe

geïntegreerde actieprogramma op het gebied van onderwijs en levenslang leren; onderstreept eveneens dat ervoor moet worden gezorgd dat het Europees Sociaal Fonds ter beschikking moet kunnen blijven na 2006 in alle lidstaten van de Unie;

17. vraagt de Raad en de Commissie te voorzien in een adequate financiering in het kader van de volgende financiële vooruitzichten voor alle maatregelen in verband met onderwijs en levenslang leren, die in grote mate bepalend zal zijn voor het welslagen van de doelstellingen van de Lissabonstrategie;
18. vraagt de lidstaten de investeringen op te voeren en efficiënter gebruik te maken van de beschikbare middelen (door efficiënt beheer van publiek-private partnerschappen) op het gebied van onderwijs en opleiding;
19. vraagt de lidstaten dat zij een meer coherent nationaal beleid voeren en de voorwaarden voor toegang tot opleiding en onderwijs voor werkzoekenden verbeteren; onderstreept in dit opzicht de rol van de sociale partners en vraagt hen deze rol te vervullen zowel bij het opstellen als bij het uitvoeren van de beleidsmaatregelen;
20. verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat hun nationale Lissabon-programma's die zij tegen 2006 moeten voorleggen, een gedetailleerde lijst bevatten van de geplande maatregelen die de onderwijsprestaties moeten verbeteren, met tijdschema's en doelstellingen, en dat deze plannen worden voorgelegd en behandeld in de nationale parlementen;
21. benadrukt de cruciale rol van de universiteiten in het creëren en verspreiden van kennis en dringt erop aan dat hun belang versterkt wordt door meer synergie tussen het Europees hoger onderwijs, de Europese onderzoeksruimte, het Europees levenslang leren en de productieve sector;
22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de lidstaten.

TOELICHTING

Inleiding

De in maart 2000 gelanceerde strategie van Lissabon, die tot doel heeft tegen 2010 "de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld" tot stand te brengen in het kader van de versterking van de sociale samenhang, heeft betrekking op de gehele Europese maatschappij en heeft ook tot doel het Europees sociaal model te bevorderen terwijl toch de bijzondere kenmerken van de nationale stelsel bewaard blijven.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn een reeks maatregelen overwogen in diverse gebieden en met name in het gebied van de kennis met het oog op de opbouw van een maatschappij van onderwijs en levenslang leren en als bijdrage tot het creëren van banen in Europa in een coherente samenleving die niemand uitsluit en de individuele ontplooiing steunt.

De evaluatie en tussentijdse herziening van de strategie van Lissabon

Vijf jaar na de lancering van de strategie van Lissabon zijn de doelstellingen slechts in beperkt mate verwezenlijkt.

Er zijn wel vorderingen maar er zijn ook vertragingen en lacunes, vandaar de oproep van de Europese Raad van Brussel van maart 2005 aan de Raad, de Commissie en de lidstaten om de noodzakelijke hervormingen door te voeren.

Wat betreft bijvoorbeeld de doelstelling van de Lissabon-strategie om het aantal vroegtijdige schoolverlaters tegen 2010 met de helft te verminderen, zijn de behaalde resultaten ver beneden de verwachtingen.

Op grond van de conclusies van de Europese voorjaarsraad van 22 en 23 maart 2005, die beloofd heeft de Lissabon-strategie nieuw leven in te blazen en zich als doel heeft gesteld een Europese ruimte van onderwijs en opleiding tot stand te brengen, wil de rapporteur de Raad er attent op maken dat het hoogdringend is zich tot het uiterste in te spannen om deze beloftes in daden om te zetten.

De rapporteur vraagt met name aan de lidstaten dat zij de nodige maatregelen nemen om het algemene onderwijsniveau naar boven te halen en het aantal vroegtijdige schoolverlaters te verminderen door de uitvoering van het programma "Onderwijs en opleiding 2010".

De Europese Raad heeft overigens nogmaals gewezen op de belangrijke plaats van levenslang leren, geïntegreerd bovendien in de Europese strategie voor arbeid.

De rapporteur herinnert eraan dat het Europees Parlement in zijn resolutie van 9 maart over de tussentijdse herziening van de strategie van Lissabon erop gewezen had dat "Europese uitmuntendheid in de kenniseconomie afhankelijk is van het kweken van een goed opgeleid en hoog gespecialiseerd arbeidspotentieel" en er daarom bij de Europese voorjaarsraad had op aangedrongen om bij de tussentijdse hervorming onderwijs en levenslang leren tot de kerndoelstellingen van de strategie van Lissabon te maken.

Conclusies van de rapporteur

De rapporteur wenst het belang te onderstrepen dat het Europees Parlement hecht aan versterkte inspanningen van de Europese Unie op het gebied van onderwijs en levenslang leren.

De rapporteur wil er evenwel op wijzen dat de verwezenlijking van de doelstellingen in grote mate zal afhangen van een adequate financiering in het kader van de volgende financiële vooruitzichten. Bovendien acht hij extra investeringen op het gebied van onderwijs op nationaal niveau noodzakelijk.

De rapporteur vindt het essentieel dat het programma "Onderwijs en opleiding 2010" wordt uitgediept en ten uitvoer wordt gelegd en onderstreept dat de evaluatie van de behaalde resultaten de kans biedt een totaalbeeld te hebben en zodoende kan bijdragen om een Europees strategisch kader te vormen. Volgens de rapporteur moet dit programma een echt instrument worden voor de follow-up van het nationaal en communautair beleid.

Wat met name het onderwijs en levenslang leren betreft vindt de rapporteur het noodzakelijk een meer coherent nationaal beleid uit te stippelen en de toegangsvoorwaarden voor jonge leerlingen en werkzoekenden te verbeteren. Hij wenst in dit verband de rol van de sociale partners te onderstrepen, zowel voor het uitstippelen als voor het uitvoeren van dit beleid.

PROCEDURE

Titel	Onderwijs, de hoeksteen van het proces van Lissabon	
Document- en procedurenummers	2004/2272(INI)	
Rechtsgrondslag	art. 45	
Commissie ten principale Datum bekendmaking	CULT 13.1.2005	
Medeadviserende commissie(s) Datum bekendmaking	-	
Geen advies Datum besluit	-	
Nauwere samenwerking Datum bekendmaking	-	
Rapporteur(s) Datum benoeming	Guy Bono 18.1.2005	
Vervangen rapporteur(s)	-	
Behandeling in de commissie	15.6.2005	
Datum goedkeuring	12.7.2005	
Uitslag eindstemming	voor: 29 tegen: 1 onthoudingen: 2	
Bij de eindstemming aanwezige leden	María Badía i Cutchet, Christopher Beazley, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Claire Gibault, Vasco Graça Moura, Erna Hennicot-Schoepges, Ruth Hieronymi, Bernat Joan i Marí, Manolis Mavrommatis, Marianne Mikko, Ljudmila Novak, Doris Pack, Rolandas Pavilionis, Zdzisław Zbigniew Podkański, Miguel Portas, Christa Prets, Karin Resetarits, Matteo Salvini, Pál Schmitt, Nikolaos Sifunakis, Hannu Takkula, Helga Trüpel en Thomas Wise	
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Adamos Adamou, Ivo Belet, Giulietto Chiesa, Ignasi Guardans Cambó, Nina Škottová en Åsa Westlund	
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 178, lid 2)	-	
Datum indiening – A6	19.7.2005	A6-0245/2005